U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra, JUDr. Jana Passera, JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobkyně: **L. Š.** zastoupena Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou se sídlem, Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2010, čj. OAM-181/ZA-06-ZA14-2010, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 1. 2011, čj. 1 Az 17/2010 - 42,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
III. Odměna advokátky Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové **se určuje** částkou 5760 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 31. 5. 2010, čj. OAM-181/ZA-06-ZA14-2010, neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

II.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou u Krajského soudu v Brně. Nejvyšší správní soud věc na návrh žalobkyně přikázal z důvodu vhodnosti k projednání a rozhodnutí Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“).

[3] Městský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 4. 1. 2011, čj. 1 Az 17/2010 - 42. Neshledal, že by žalobkyně byla pronásledována za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu nebo že by pociťovala odůvodněný strach z pronásledování z důvodů dle § 12 písm. b) téhož zákona. Z rozhodnutí o první žádosti žalobkyně o azyl nevyplývá, že by se zmiňovala o své politické angažovanosti či o problémech se státními orgány. Tato tvrzení považuje městský soud za účelová rovněž

z důvodu, že žalobkyně poprvé požádala o azyl až po třech letech strávených v České republice. Městský soud připomenul, že azylové řízení neslouží k legalizaci pobytu. Žalobkyně nyní podala žádost o mezinárodní ochranu až po osmi letech nelegálního pobytu na území republiky, kdy bylo vůči ní vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění na dobu osmi let. K neudělení doplňkové ochrany městský soud uvedl, že vzhledem k nejnovějším informacím o zemi původu nelze riziko možných represí v případě návratu žalobkyně považovat za reálné a pravděpodobné. Skutečnost, že žalobkyně žije ve společné domácnosti se svým druhem, není důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b odst. 1 zákona o azylu. Městský soud se konečně neztotožnil ani s námitkou, že žalobkyně splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu.

III.

[4] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."), v níž předně poukázala na to, že dne 28. 1. 2011 uzavřela sňatek s Martinem Šimkem. Dále poukázala na to, že žalovaný dne 14. 3. 2011 vydal pod čj. CPR-16899/ČJ-2010-004025-SV závazné stanovisko k možnosti vycestování, v němž rozhodl, že vycestování stěžovatelky není možné. Stěžovatelka má proto za to, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Problém nestabilní situace v Bělorusku byl žalovanému znám již v době rozhodování soudu, tj. na počátku ledna 2011, avšak ani žalovaný ani soud tuto skutečnost blíže nezkoumali. Stěžovatelka si je vědoma toho, že při přezkoumávání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, avšak nemožnost vycestování stěžovatelky do země původu je natolik podstatnou a důležitou skutečností, navíc stěžovatelkou v průběhu správního řízení namítanou, že by neměla být Nejvyšším správním soudem opomenuta.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že stěžovatelkou tvrzené potíže související s její politickou angažovaností nejsou v daném případě relevantní pro udělení mezinárodní ochrany. Totéž konstatoval i ve vztahu k uzavření manželství. K existenci závazného stanoviska, které bylo vydáno až po vydání rozhodnutí žalovaného i městského soudu, žalovaný uvedl, že skutečnost návratu stěžovatelky do vlasti je dostatečně ošetřena shledanou nemožností vycestovat a udělení doplňkové ochrany je tak nadbytečné.

V.

[10] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musel by ji Nejvyšší správní soud podle citovaného ustanovení odmítnout jako nepřijatelnou. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele" je typickým neurčitým právním pojmem. Výkladem institutu nepřijatelnosti a demonstrativním výčtem jejích typických kriterií se zdejší soud zabýval mimo jiné v rozhodnutí ze dne 26. 4. 2006, čj. 1

Azs 13/2006 - 39, všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz, podle kterého „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*.“ Nejvyšší správní soud ve zbytku odkazuje na celé odůvodnění citovaného rozhodnutí.

[11] Nejvyšší správní soud v posuzované věci neshledal důvody svědčící pro přijatelnost kasační stížnosti.

[12] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že stěžovatelka v kasační stížnosti v podstatě nevznesla žádnou konkrétní námitku vůči zákonnosti či správnosti obsahu rozhodnutí městského soudu nebo žalovaného. S odkazem na nově nastalé skutečnosti má však za to, že splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany.

[13] Stěžovatelka předně poukázala na to, že po vydání rozsudku městského soudu uzavřela sňatek s českým státním občanem. V řízení před městským soudem uváděla, že sdílí domácnost se svým druhem, se kterým se rozhodli uzavřít manželství. Městský soud již ve svém rozsudku správně konstatoval, že soužití s druhem není důvodem pro udělení doplňkové ochrany dle § 14b odst. 1 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích již opakovaně vyslovil, že úmysl vstoupit do manželství s českým občanem a ani samotné uzavření manželství není relevantním důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Rodinné vazby cizince v České republice nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť instrumentem pro legalizaci pobytu takového cizince je zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, nikoliv zákon o azylu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2009, čj. 2 Azs 66/2008 – 52). To samé platí i ve vztahu k doplňkové ochraně za účelem sloučení rodiny podle § 14b odst. 1 zákona o azylu. Dané ustanovení by bylo přitom možné aplikovat toliko za předpokladu, že by stěžovatelka byla rodinnou příslušnicí osoby požívající doplňkové ochrany. Udělení doplňkové ochrany českému občanu je ovšem z povahy věci vyloučena. Uzavření manželství s občanem České republiky není důvodem ani pro udělení humanitárního azylu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2003, čj. 7 Azs 3/2003 - 36, nebo ze dne 17. 9. 2003, čj. 4 Azs 6/2003 – 55).

[14] Důvodnost kasační stížnosti nemůže založit ani stěžovatelkou nově poukazované závazné stanovisko žalovaného, podle kterého není vycestování stěžovatelky do Běloruska možné. Uvedené stanovisko bylo vydáno na základě § 120a odst. 1 ve spojení s § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a to v souvislosti s udělením správního vyhoštění stěžovatelce. Nejvyšší správní soud předně poukazuje na rozhodnutí ze dne 21. 3. 2006, čj. 2 Azs 75/2005 - 75 nebo ze dne 14. 6. 2007, čj. 9 Azs 23/2007-64, ve kterých byla deklarována aplikační přednost mezinárodněprávní zásady „*non-refoulement*“ zakotvené v čl. 33 Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků před vnitrostátním právem. Pokud by vyšly najevo okolnosti, pro které by bylo nutno uplatnit uvedenou zásadu, pak by k její aplikaci mělo podle zmíněných rozhodnutí obecně dojít v tom řízení a před tím orgánem, kdy ona

relevantní skutečnost vyjde najevo poprvé. Aplikace principu *non-refoulement* tedy může prolomit zásadu, podle které soud při přezkoumání správního rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

[15] Nejvyšší správní soud ovšem současně konstatuje, že skutečnost, že žalovaný v rámci řízení o správním vyhoštění stěžovatelky vydal v době pozdější (dne 14. 3. 2011) závazné stanovisko znemožňující její vycestování do Běloruska, sama o sobě neznamená, že stěžovatelka splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany, která je považována za vnitrostátní prostředek naplnění požadavku plynoucího ze zásady *non-refoulement* a neznamená ani, že je rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany nezákonné. Žalovaný i městský soud ve svých rozhodnutích správně uzavřeli, že s ohledem na skutečnosti, které vyšly v řízení ve věci mezinárodní ochrany najevo, stěžovatelka nenaplňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany. Stěžovatelka v průběhu řízení ve věci mezinárodní ochrany neuvedla žádnou skutečnost, pro kterou by bylo možné jí udělit doplňkovou ochranu. V posuzované věci vydání závazného stanoviska podle zákona o pobytu cizinců nezakládá nárok stěžovatelky na udělení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s tvrzením žalovaného, že ochrana stěžovatelky před možnými potížemi v Bělorusku (dlužno však konstatovat, že závazné stanovisko je odůvodněno spíše obecně k celkovým poměrům v zemi po volbách konaných v prosinci 2010 a nelze z něj seznat individualizované důvody vztahující se k samotné stěžovatelce) je v dané věci zajištěna v rámci řízení o správním vyhoštění, tedy v tom řízení, v němž byly shledány důvody znemožňující návrat stěžovatelky do vlasti.

[16] Nejvyšší správní soud se v rozsudku ze dne 8. 9. 2010, čj. 6 Azs 15/2010 – 82, podrobně zabýval vztahem § 179 zákona o pobytu cizinců a § 14a zákona o azylu. Vyslovil v něm, že důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců a důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 zákona o azylu jsou sice vymezeny shodně, odlišný je však obsah ochrany cizince a jeho právní postavení v České republice podle obou institutů. Posouzení důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle zákona o azylu a důvodů znemožňujících vycestování cizince podle zákona o pobytu cizinců nepředstavuje podle uvedeného rozsudku rozhodování o téže věci dvakrát (*res administrata*). Soud zde mimo jiné poukázal i na relevantní důvodové zprávy k zákonu o pobytu cizinců (k zákonu č. 326/1999 Sb. a k zákonu č. 165/2006 Sb.), ze kterých je patrný úmysl zákonodárce naplnit prostřednictvím § 120a a § 179 zákona o pobytu cizinců závazek *non-refoulement* pro všechny případy vyhošťovaných cizinců, nikoli zavést zde samostatné posouzení toho, zda udělit doplňkovou ochranu.

[17] Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 29. 4. 2010, čj. 5 Azs 7/2010 – 131, upozornil, že není oprávněn hodnotit případnou duplicitu § 14a zákona o azylu a § 179 zákona o pobytu cizinců, a to navíc za situace, kdy tato duplicita může být účelná v případě delšího časového úseku mezi posouzením doplňkové ochrany a důvodů znemožňujících vycestování a kdy se obě posouzení vztahují k době rozhodnutí, případně k době vydání závazného stanoviska žalovaného. To souvisí i s případným odchýlením se od závazného stanoviska správním orgánem, které může být nezbytné při změně poměrů týkajících se nebezpečí hrozící vážné újmy.

[18] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že v dané věci jistě není bez významu, že stěžovatelka přicestovala na území České republiky již v roce 1996, přičemž v pořadí druhou žádost o mezinárodní ochranu podala až po osmi letech nelegálního pobytu na území České republiky a také za situace, kdy jí bylo uděleno správní vyhoštění na dobu osmi let. Lze jen zopakovat, že snaha o legalizaci pobytu na území České republiky nezakládá důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 26. 9. 2006, čj. 4 Azs 442/2005 - 43, vyslovil, že institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu. K obdobným závěrům dospěl také v rozhodnutích ze dne 19. 10. 2006, čj. 7 Azs 234/2005 - 48, ze dne 12. 10. 2006, čj. 6 Azs 297/2005 - 53, nebo ze dne 16. 2. 2005, čj. 4 Azs 333/2004 - 69. Ten samý závěr lze učinit u ve vztahu k doplňkové ochraně i dalším formám ochrany, které jsou poskytovány na základě zákona o azylu.

[19] Shora uvedené dokládá, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na jednotlivé stížní námitky. Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Ve věci nebylo zjištěno ani pochybení městského soudu, které by mohlo přivodit odlišnost rozhodnutí ve věci samé. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal přijatelnost kasační stížnosti, odmítl ji na základě § 104a odst. 1 s. ř. s.

[20] O nákladech řízení rozhodl tento soud na základě § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

[21] Stěžovatelce byla usnesením městského soudu ze dne 28. 2. 2011, čj. 1 Az 17/2010 - 68 ustanovena zástupkyní advokátka Mgr. Dagmar Rezková Dřímalová; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud ustanovené advokátce přiznal odměnu za zastupování podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v odměně za dva úkony právní služby (převzetí a přípravy zastoupení včetně první porady se stěžovatelkou uskutečněné dne 27. 4. 2011 a studia spisového materiálu dne 9. 3. 2011 a dále písemné podání soudu týkající se věci samé – doplnění kasační stížnosti) v částce 4200 Kč a v náhradě hotových výdajů v částce 600 Kč; celkem tedy 4800 Kč. Ustanovená advokátka doložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty, proto se tento nárok vůči státu zvyšuje o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Částka daně z přidané hodnoty vypočtená podle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 4 zákona č. 235/2004 Sb. činí 960 Kč. Ustanovené advokátce se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 5760 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. července 2011

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu